

Модуль 6 (Частина 2)

Інклюзивне оповідання історій: посилення різноманітних голосів у цифровому просторі

Розроблено EUCEN

www.includememedia.eu

This resource is licensed under CC BY 4.0

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Finnish National Agency for Education. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them

* З метою економії паперу, будь ласка, друкуйте цей документ у відтінках сірого або чорно-білому режимі, а не у кольорі. Друкуйте на обох сторонах аркуша (двосторонній друк) і, якщо можливо, розміщуйте кілька слайдів або сторінок на одному аркуші.

М6 Частина 2

Тема 3: Цифровий сторітелінг для соціальних змін: європейські ініціативи та приклади з практики

Тема 4: Медіа та культурна спадщина: збереження та демонстрація різноманітних історій Європи

www.includememedia.eu

This resource is licensed under CC BY 4.0

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Finnish National Agency for Education. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them

* З метою економії паперу, будь ласка, друкуйте цей документ у відтінках сірого або чорно-білому режимі, а не у кольорі. Будь ласка, друкуйте на обох сторонах аркуша (двосторонній друк) та, якщо можливо, друкуйте кілька слайдів або сторінок на одному аркуші.

Модуль 6 (Частина 2)

Інклюзивне сторітелінг:

посилення

різноманітних голосів
у цифровому просторі

Цей модуль досліджує, як цифрові медіа можуть зберегти культурну спадщину, сприяти рівності, полегшити соціальні зміни та переосмислити європейські ідентичності через сторітелінг у цифровому

МОДУЛЬ 6 (Частина 1)

Тема 1

Представлення у цифрових медіа: європейський ландшафт різноманітності та інклюзії

Оцінка стану різноманітності в європейських медіа, висвітлення прогалін, упереджень та зусиль щодо створення більш інклюзивних наративів.

МОДУЛЬ 6 (Частина 1)

Тема 2

Сила цифрового наративу: подолання стереотипів та сприяння рівності

Досліджує, як розповіді можуть змінити сприйняття, подолати упередження та сприяти соціальній справедливості.

ВИ ЗНАХОДИТЕСЯ
ТУТ

МОДУЛЬ 6 (Частина 2)

Тема 3

Цифрове розповідання історій для соціальних змін: європейські ініціативи та приклади з практики Демонструє впливові проекти, які використовують **цифрові медіа для підвищення обізнаності, адвокації та значущих суспільних перетворень.**

МОДУЛЬ 6 (Частина 2)

Тема 4

ЗМІ та культурна спадщина: збереження та демонстрація різноманітної історії Європи

Обговорюється роль цифрового архівування, культурного сторітелінгу та онлайн-платформ у збереженні багатого спадку Європи.

Короткий огляд модуля 6

Пріоритетний напрям: Різноманітні історії

Мета: Дослідження того, як цифрові медіа можуть зберегти культурну спадщину, сприяти рівності, полегшити соціальні зміни та переосмислити європейські ідентичності через розповіді в цифровому просторі.

Ключові слова: інклюзивне розповідання історій, різноманітні голоси, рівність та представництво, європейські ідентичності та різноманітність, цифрова інклюзія, цифрове розширення можливостей, сила цифрових наративів, збереження культурної спадщини, подолання стереотипів, посилення голосу маргіналізованих та вразливих спільнот, справедливість, соціальні зміни, медіа-адвокація

Огляд модуля

Цей модуль присвячений питанням репрезентації, різноманітності та рівності в цифрових медіа, підкреслюючи силу інклюзивного розповідання історій як засобу боротьби зі стереотипами та збереження культурної спадщини.

Учасники ознайомляться з прикладами з практики, етичними міркуваннями та цифровими інструментами, що сприяють відповідальному сторітелінгу та протидіють упередженості.

Завдяки інтерактивним вправам та думкам експертів слухачі розвинути практичні навички для створення, оцінки та поширення інклюзивних наративів у цифровому просторі.

01

Модуль 6 (4 основні напрямки)

Представництво в цифрових ЗМІ: європейський ландшафт різноманітності та інклюзивності

Оцінює стан різноманітності в європейських ЗМІ, висвітлюючи прогалини, упередження та зусилля щодо створення більш інклюзивних наративів.

02

Сила цифрового наративу: боротьба зі стереотипами та сприяння рівності

Досліджує, як розповіді можуть змінити суспільні уявлення, подолати упередження та сприяти соціальній справедливості

ВИ ЗНАХОДИТЕСЯ
ТУТ

03

Цифрове оповідання історій для соціальних змін: європейські ініціативи та приклади з практики

Демонструє впливові проекти, які використовують цифрові медіа для підвищення обізнаності, адвокації та значущих суспільних перетворень.

04

Медіа та культурна спадщина: збереження та демонстрація різноманітної історії Європи

Обговорює роль цифрового архівування, культурного сторітелінгу та онлайн-платформ у збереженні багатого культурного спадку Європи.

02 Сторінка **5**
Огляд модуля

04 Сторінка **11**
Тема 3
Цифровий
сторітелінг для
соціальних
змін

Модуль 6: Інклюзивний сторітелінг: посилення різноманітних голосів у цифровому просторі

01 Сторінка **4**
Короткий огляд
модуля

03 Сторінка **9**
Результати
навчання

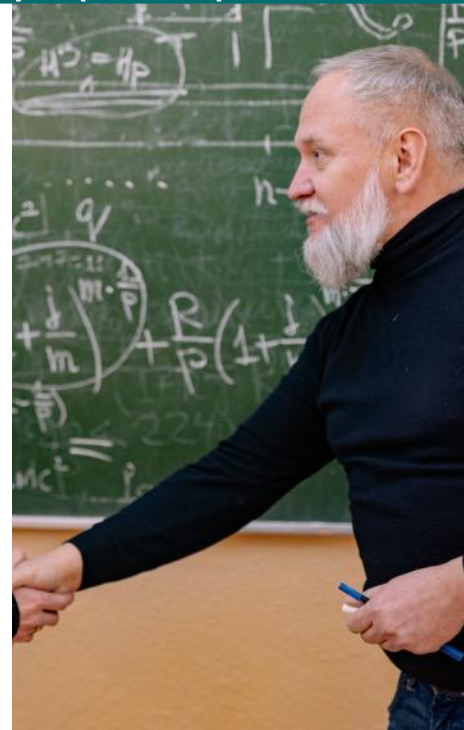
06 Сторінка
66
Висновки

Модуль 6: Інклюзивне оповідання історій: посилення різноманітних голосів у цифровому просторі

07 Сторінка
71
Підсумкові
вправи

05 Сторінка
42
Тема 4
Збереження
культури в
цифрову епоху

Модуль 6 (Частина 2) Елементи інтерактивного навчання

Результати навчання

Тема 3: Цифровий сторітелінг для соціальних змін: європейські ініціативи та приклади з практики

- Оцініть ефективність ініціатив з цифрового сторітелінгу у **підвищенні соціальної обізнаності та адвокації**.
- Дослідіть роль **партисипативного сторітелінгу** у розширенні можливостей маргіналізованих спільнот.
- Розробити ефективні **кампанії цифрового сторітелінгу**, що відповідають принципам інклюзії та рівності.

Результати навчання

Тема 4: Збереження культури в цифрову епоху: охорона культурної спадщини та голосів корінних народів

- Розуміти роль цифрових медіа у документуванні та збереженні культурної спадщини.
- Оцінити етичні аспекти розповіді про культуру та представлення корінних народів.
- Використовувати цифрові інструменти для створення та поширення наративів, що захищають культурне розмаїття та спадщину.

Тема 3

Цифровий сторітелінг
для соціальних змін:
європейські ініціативи та
прикладі з практики

Огляд

Цифровий сторітелінг
для соціальних змін:
європейські ініціативи
та приклади з практики

У цьому розділі розглядається, як цифровий сторітелінг може сприяти соціальній згуртованості, розширювати можливості окремих осіб та стимулювати значущі соціальні зміни. Аналізуючи європейські ініціативи, ми підкреслюємо, як цифрові медіа слугують потужним інструментом для адвокації, підвищення обізнаності та трансформації.

4 Пріоритетні напрямки

1 Приклади ефективних цифрових кампаній

Мобілізація рухів за допомогою цифрових платформ 2

3 Посилення голосу місцевих громад через розповіді

Оцінка залученості, впливу на державну політику та реакції аудиторії 4

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ

1

Адвокаційна журналістика: розповідь історій з явною метою сприяння соціальним або політичним змінам.

2

Інтерактивне оповідання історій: спільне створення контенту, що дає змогу громадам ділитися власним досвідом.

3

Вимірювання впливу цифрових наративів: методи оцінки того, як розповіді впливають на суспільні настрої, державну політику та громадські рухи.

Напря́м 1

Ефективні цифрові кампанії

Приклади ефективних цифрових кампаній

Цифрові кампанії здатні протистояти дискримінації, посилити голос маргіналізованих груп та сприяти змінам у політиці. Існує багато стратегій, які призвели до успішних адвокаційних зусиль та більшої залученості громадськості до питань прав людини. Багато європейських ініціатив використовують соціальні медіа, відеоконтент та інтерактивне оповідання історій для підвищення обізнаності про нагальні соціальні проблеми.

Від обізнаності до впливу: що робить цифрові кампанії ефективними

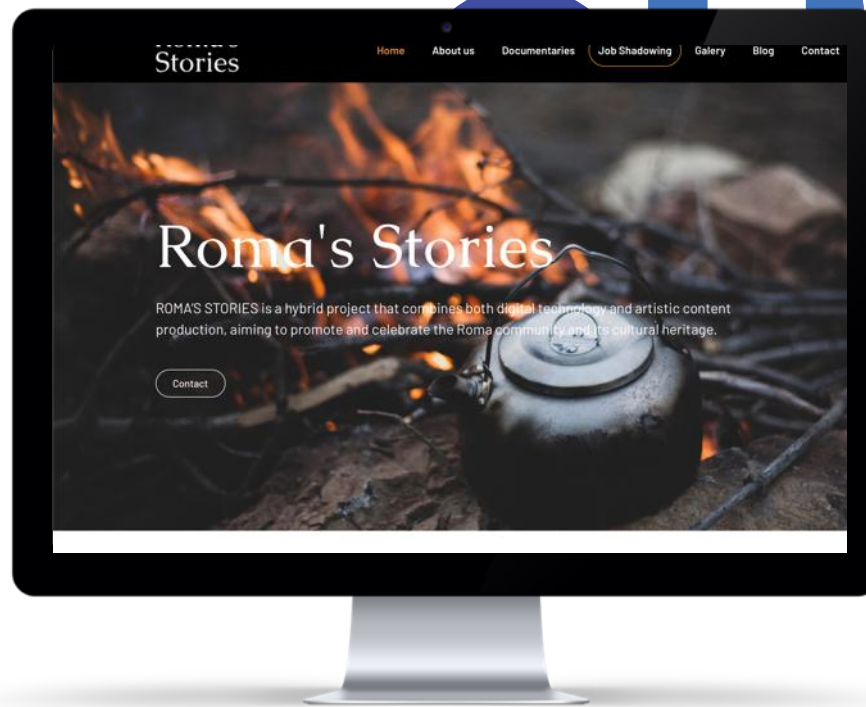
Як ми вже бачили, цифровий сторітелінг може стати рушійною силою реальних соціальних змін — кидаючи виклик панівним наративам, змінюючи громадську думку та надаючи голос тим, хто недостатньо представлений. По всій Європі кампанії проти расизму, за права ЛГБТК+, гендерну рівність, інклюзію людей з інвалідністю та справедливість щодо мігрантів використовують особисті історії та яскраві візуальні матеріали, щоб викликати співчуття та спонукати до дій.

Але впливові цифрові кампанії не просто підвищують обізнаність — вони можуть створювати значущі зв'язки між аудиторією та реальним досвідом маргіналізованих спільнот.

Найуспішніші ініціативи виходять за межі підвищення обізнаності: вони налагоджують справжні зв'язки з маргіналізованими спільнотами, поєднуючи свідчення з перших вуст, чіткі заклики до дії та роботу на різних платформах. Методи, що передбачають участь громадськості — коли спільноти самі формують свої наративи — забезпечують автентичність та ефективність. Керуючись етичними стандартами та ґрунтуючись на місцевих реаліях, ці кампанії демонструють, як відповідальний цифровий сторітелінг може перетворити суспільство та вплинути на політику.

Приклад з практики: «Історії ромів»

«Історії ромів» — це гібридний проєкт, що поєднує цифрові інновації та художній контент з метою популяризації ромської спільноти та її багатого культурного спадку.

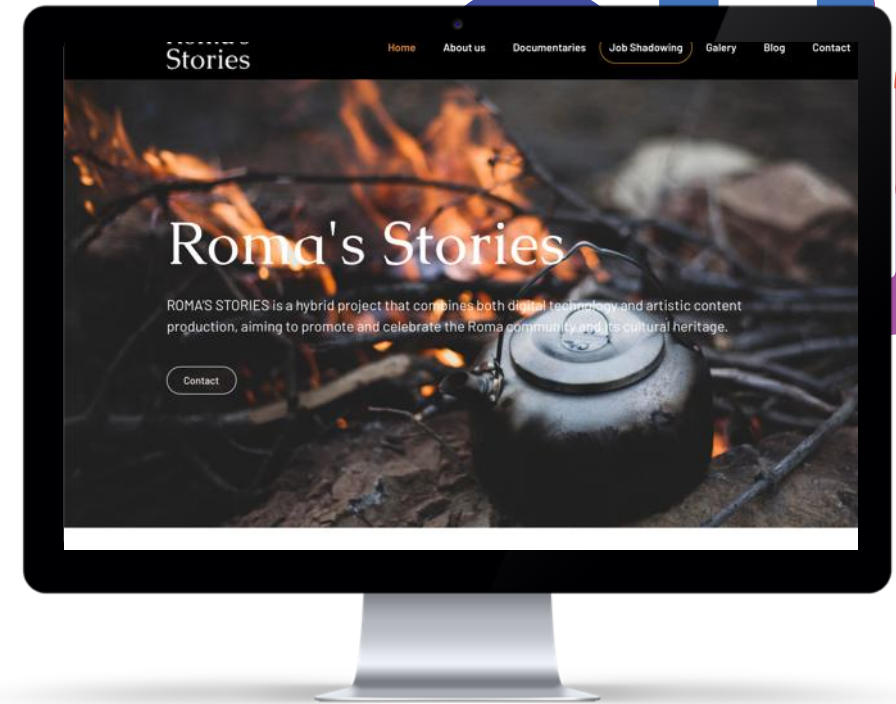
<https://www.romastories.ro/en/>

Натисніть, щоб
переглянути

Приклад з практики: «Історії ромів»

Чому це працює?

- **Автентичні розповіді:** створені разом із ромською спільнотою та для неї
- **Вплив у різних форматах:**
 - Статті
 - Серія документальних фільмів
 - Віртуальний фотоальбом
 - Виставка
- **Боротьба зі стереотипами:** подолання негативних уявлень
- **Святкування культури:** демонстрація ідентичності, спадщини та повсякденного життя

<https://www.romastories.ro/en/>

Натисніть, щоб
переглянути

Інші приклади: Історії, що надихають на зміни

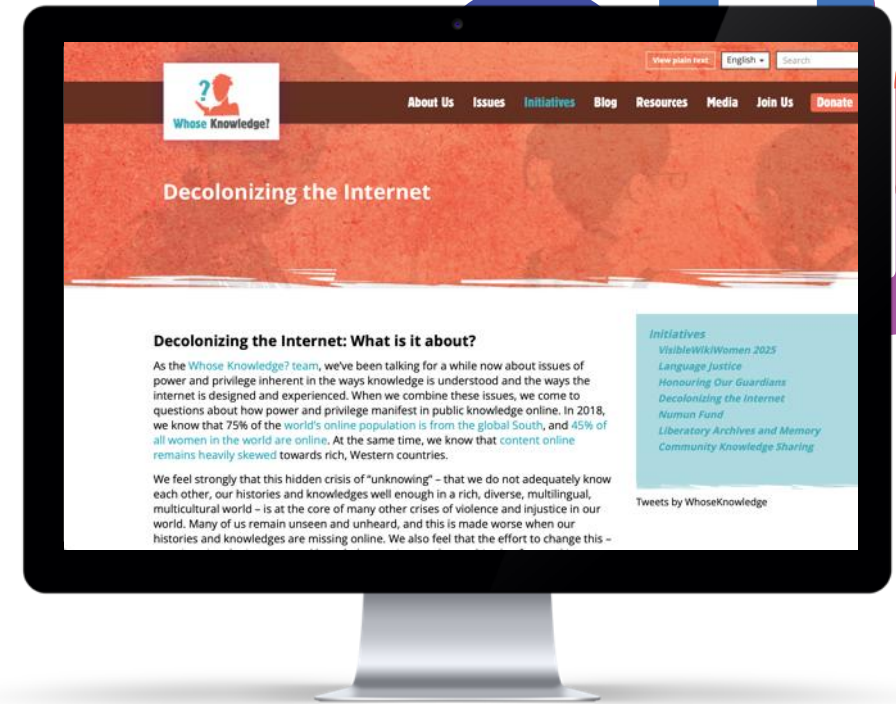
«Історії для змін» — це міжнародна ініціатива, яка збирає особисті історії людей, що перебувають у маргінальному становищі, з усієї Європи та інших регіонів за допомогою відео, фотографій, аудіозаписів та інтерактивних медіа. Проект дає можливість людям поділитися власним досвідом, пов'язаним із проблемами прав людини, такими як дискримінація, міграція, гендерне насильство та соціальна ізоляція. Поширюючи ці різноманітні розповіді, проект сприяє підвищенню обізнаності, розвитку емпатії та публічного осмислення.

[Натисніть, щоб переглянути](#)

Інші приклади: Деколонізація Інтернету

«Деколонізація Інтернету» — це глобальна кампанія, яку очолює організація Whose Knowledge? Її мета — урізноманітнити онлайн-контент, зокрема на таких платформах, як Вікіпедія, заохочуючи недостатньо представлені спільноти — особливо з колишніх колоній та маргіналізованих етнічних груп — долучатися до створення та редагування статей. Ініціатива спрямована на усунення дисбалансу, коли більшість онлайн-знань створюється з точки зору країн Північної півкулі, незважаючи на те, що більшість інтернет-користувачів походить із країн Південної півкулі.

Натисніть, щоб
переглянути

Справжні історії, тривалий вплив

Ці кампанії демонструють, що цифрове сторітелінг може стати рушійною силою реальних соціальних змін. Коли історії впливають із реального життєвого досвіду людей — чи то підлітка-рома з Болгарії, мігранта з Судану в Парижі, чи кліматичного активіста зі Швеції — вони викликають резонанс завдяки своїй автентичності.

Поєднання цих розповідей з перших вуст із цілеспрямованими тактиками — короткометражними фільмами, інтерактивними матеріалами, хештегами та віртуальними заходами — гарантує, що кожна розповідь досягає своєї аудиторії та зворушує її. Дотримуючись етичних принципів — отримуючи інформовану згоду, поважаючи культурні нюанси та уникаючи сенсаційності — автори історій будують довіру та захищають гідність. Це поєднання справжніх голосів, стратегічного поширення інформації та принципової практики не просто інформує; воно переформатує суспільний дискурс, впливає на політику та надає маргіналізованим спільнотам можливість визначати своє майбутнє.

Мобілізація рухів через цифрові платформи

Напря́м 2

Соціальні мережі та активізм

Соціальні медіа стали ключовим інструментом сучасного активізму, що дозволяє окремим особам та організаціям мобілізувати підтримку, ділитися історіями та боротися з несправедливістю в режимі реального часу. Цифрові рухи можуть використовувати цифрове сторітелінг для охоплення глобальної аудиторії та сприяння законодавчим або соціальним реформам.

Від твітів до рухів: як соціальні медіа підживлюють активізм

Соціальні мережі кардинально змінили ландшафт активізму. Те, що раніше вимагало фізичної присутності, інституційної підтримки або висвітлення в мейнстрімних ЗМІ, тепер може розпочатися з одного допису, твіту чи відео. Такі платформи, як Twitter/X, Instagram, TikTok та Facebook, стали незамінними інструментами для активістів та представників громадянського суспільства, що дозволяють підвищувати обізнаність, створювати спільноти та вимагати відповідальності. В основі цього цифрового активізму лежить розповідь історій — особиста, потужна та безпосередня.

Цифрове розповідання історій через соціальні медіа робить активізм більш доступним та інтерактивним. Особи, які колись були змушені мовчати або були виключені з традиційних ЗМІ, тепер можуть ділитися своїми досвідом безпосередньо з глобальною аудиторією. Рухи набирають обертів завдяки хештегам, вірусним відео та інтерактивним кампаніям, що поєднують реальні переживання з візуальним контентом та даними. Швидкість та охоплення соціальних медіа дозволяють активістам реагувати на несправедливість у реальному часі, мобілізувати колективні дії та формувати суспільний дискурс.

За межами хештегу: справжні голоси в активізмі

Однак сила активізму в соціальних мережах полягає не лише у видимості, а й у його здатності надати людського обличчя структурним проблемам. Надаючи імена, обличчя та історії абстрактним несправедливостям, цифрове розповідання історій сприяє розвитку емпатії та спонукає до громадянської активності. Рухи, які надають пріоритет автентичності, етичному розповіданню історій та голосам спільноти, часто є найбільш впливовими. Приклад:

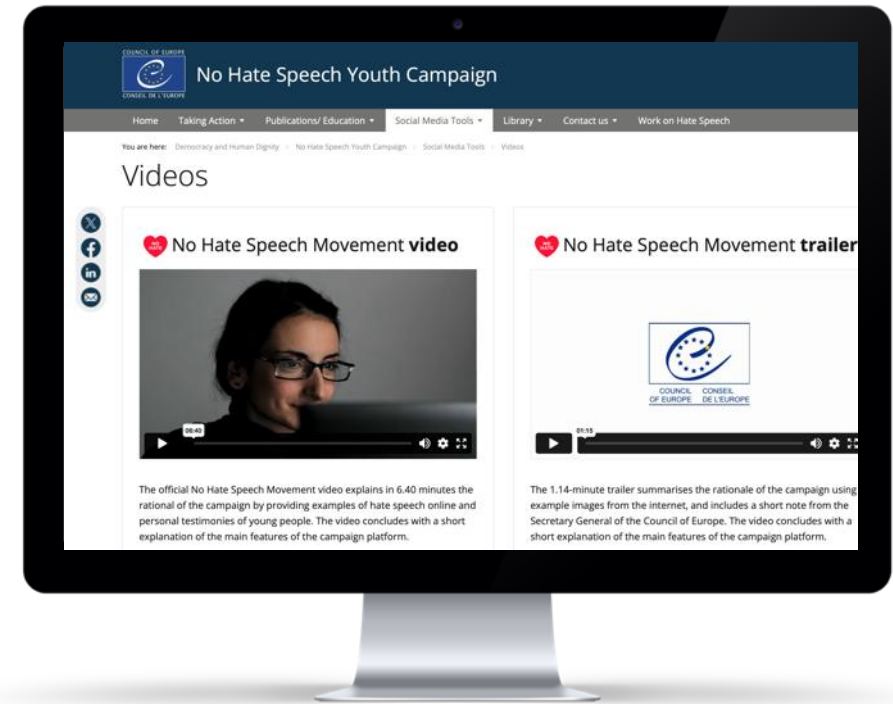
→#WirSindMehr (Німеччина): У відповідь на насильство з боку ультраправих у Хемніці художники та активісти запустили цей хештег, що означає «Нас більше», щоб об'єднатися проти ксенофобії та расизму. Кампанія включала онлайн-сторітелінг, концерти та відео, що прославляли різноманітність і мобілізували широку громадську підтримку.

«Відео руху «Ні мові ненависті»

Офіційне відео руху «No Hate Speech Movement» демонструє цілі кампанії на реальних прикладах мови ворожнечі в Інтернеті та особистих свідченнях молоді з різних куточків Європи.

Воно ілюструє, як цифрові платформи можна використовувати не лише для викриття та протидії ненависті, а й для мобілізації молодіжного руху за права людини та інклюзію.

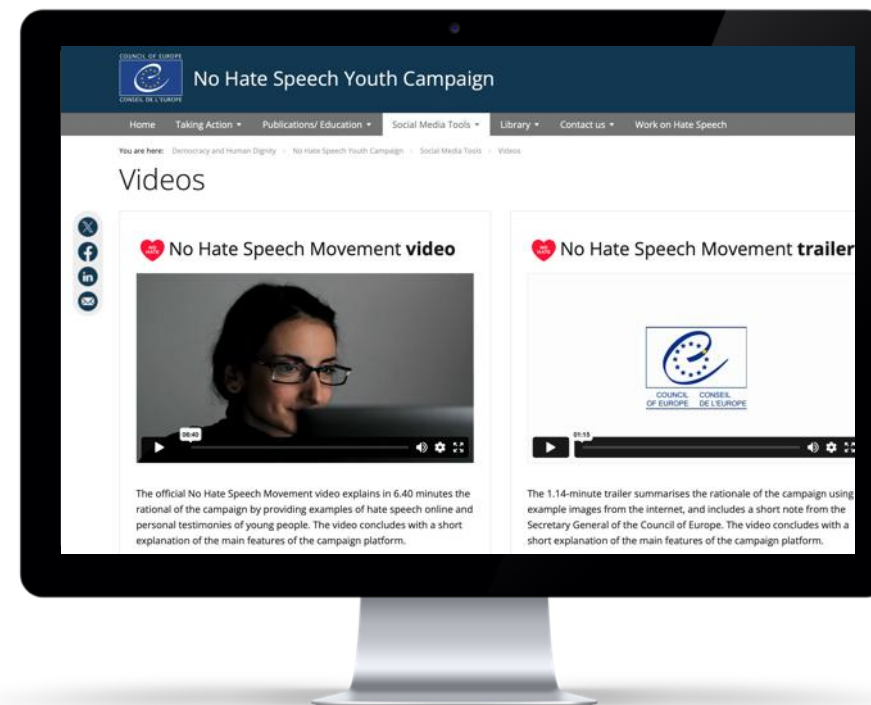
Натисніть, щоб
переглянути

«Відео руху проти мови ненависті»

Відео завершується оглядом онлайн-платформи кампанії, в якому підкреслюється її роль у налагодженні зв'язків між активістами, обміні ресурсами та заохоченні до участі.

Це відео є яскравим прикладом того, як цифрове сторітелінг може підвищувати обізнаність, зміцнювати солідарність та стимулювати колективні дії проти ненависті в Інтернеті.

Натисніть, щоб
переглянути

Посилення голосів місцевих жителів через розповіді

Напрямок 3

Участь громади

Цифрові медіа сприяють участі громади та дають змогу маргіналізованим групам розповісти свої історії, надаючи платформу для їхнього поширення. Співтворче розповідання історій має вирішальне значення для забезпечення автентичності та сприяння активній позиції всередині громад.

Спільне творення змін

Цифровий сторітелінг — це не лише інструмент підвищення обізнаності, а й засіб участі. Коли маргіналізовані особи та спільноти отримують інструменти й платформи для розповіді власних історій, цифрові медіа стають потужним простором для самореалізації, автентичності та самопредставлення.

Партисипативний сторітелінг переносить владу над наративом від зовнішніх «воротарів» до тих, хто має власний життєвий досвід, даючи змогу спільнотам визначати власну ідентичність і відстоювати зміни на своїх умовах.

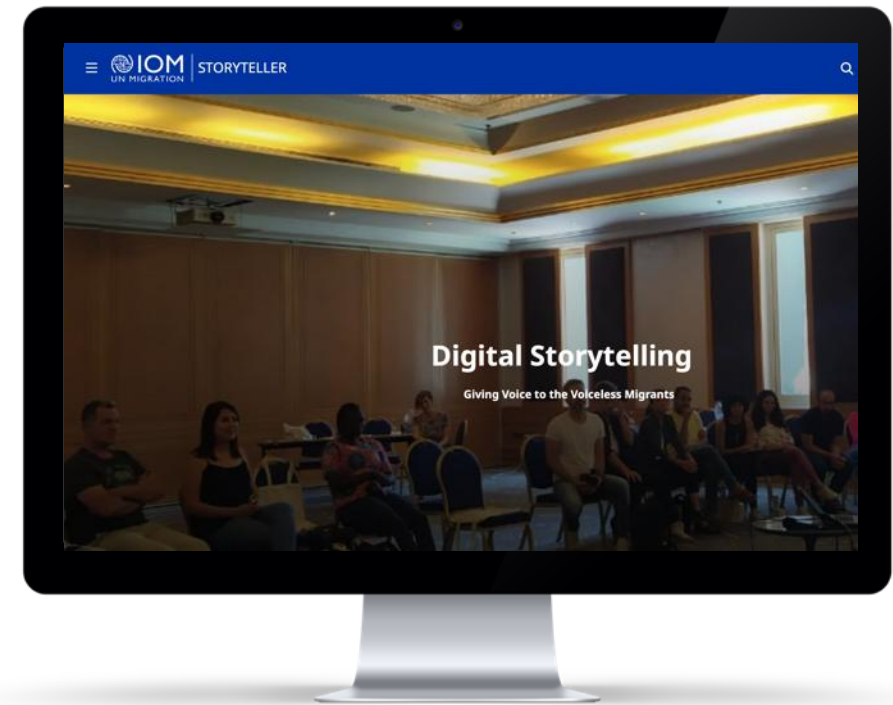
На відміну від моделей комунікації «зверху вниз», партисипативний сторітелінг ґрунтується на співпраці та спільному творенні. Він цінує оповідача не лише як об'єкт, а як активного учасника процесу розповіді. Такий підхід сприяє гідності, формує впевненість та допомагає подолати розрив між недопредставленими спільнотами та ширшим публічним дискурсом. Він також руйнує шкідливі стереотипи, пропонуючи багатовимірні, нюансовані зображення досвіду, який часто зводиться до заголовків чи статистичних даних.

Голос молодих ромів — зміни починаються з нас!

Цифрові інструменти — від смартфонів до програм для редагування та платформ соціальних мереж — зробили можливість для спільнот поділитися своїми думками зі світом доступнішою, ніж будь-коли раніше. У поєднанні з навчанням, наставництвом та етичними рекомендаціями ці інструменти можуть відкрити нові форми громадянської активності та соціальних перетворень. Приклад:

Голос молодих ромів — Зміни починаються з нас!

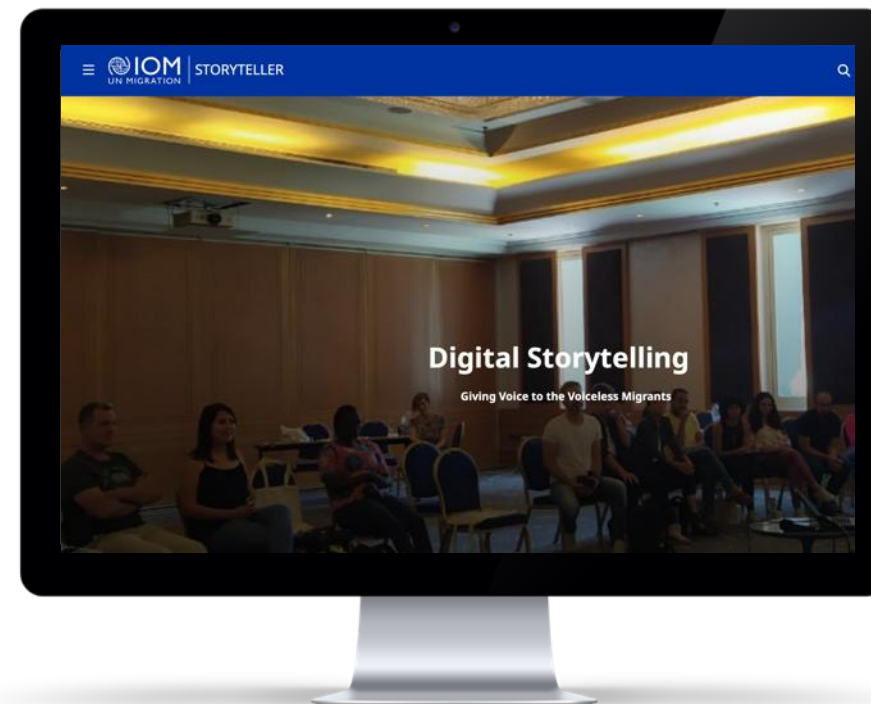
[Натисніть, щоб переглянути](#)

Голос молодих ромів — зміни починаються з нас!

Ініціатива «Голос мігрантів» надає мігрантам та біженцям можливість самостійно розповіді про своє життя, навчаючи їх **технікам цифрового сторітелінгу**. Учасники вчаться знімати, монтувати та ділитися своїми особистими історіями — на власних умовах. За допомогою цих історій вони **відстоюють свої права**, спростовують шкідливі стереотипи та роблять вагомий внесок у суспільний діалог.

[Натисніть, щоб переглянути](#)

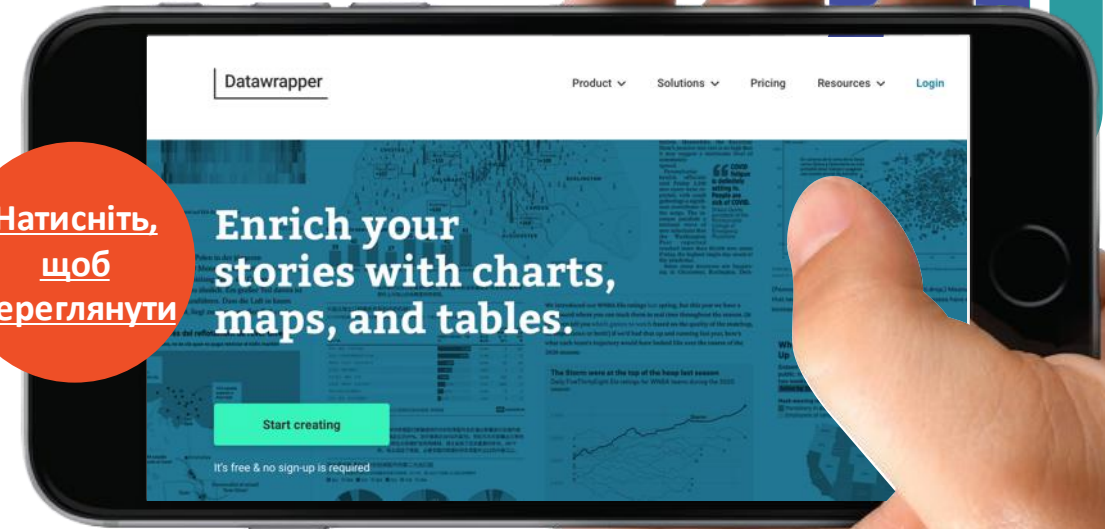
Цифрові інструменти:

Datawrapper

Datawrapper

Datawrapper — це інтуїтивно зрозумілий онлайн-інструмент, який дозволяє користувачам створювати зрозумілі та візуально привабливі діаграми, карти й таблиці без написання коду. Він дає змогу подавати дані у доступній та цікавій формі, підсилюючи голос місцевих жителів за допомогою аргументованих розповідей, у три етапи:

Натисніть,
щоб
переглянути

<https://www.datawrapper.de>

Цифрові інструменти:

Datawrapper

1

Скопіюйте та вставте дані з веб-сторінок, Excel або Google Таблиць. Або завантажте файли у форматі CSV/XLS, вкажіть посилання на URL-адресу чи Google Таблицю для оновлення діаграм у режимі реального часу.

2

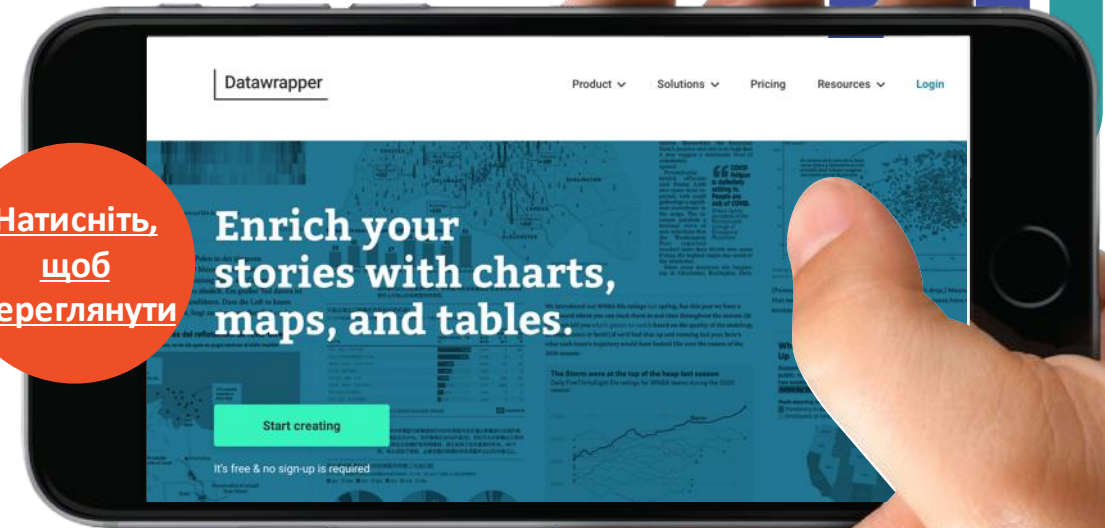
Редагуйте діаграму. Один клік — і ви можете вибрати з-поміж багатьох типів діаграм та карт. Потім налаштуйте та додайте анотації до діаграми, щоб зробити її ефективнішою.

3

Вбудуйте або завантажте.

Натисніть,
щоб
переглянути

<https://www.datawrapper.de>

Оцінка залученості, впливу на державну політику та реакції аудиторії

Напрямок 4

Оцінка впливу

Щоб забезпечити ефективність ініціатив з цифрового сторітелінгу, організації повинні вимірювати їхній вплив. Це включає оцінку охоплення аудиторії, рівня залученості та конкретних змін у політиці, на які вплинули цифрові кампанії.

Вимірювання впливу цифрового сторітелінгу

Щоб цифровий сторітелінг справді сприяв соціальним змінам, він має виходити за межі просто захоплюючих розповідей — він також має бути вимірюваним. Оцінка впливу ініціатив зі сторітелінгу допомагає організаціям зрозуміти, що працює, вдосконалити свої стратегії та забезпечити підзвітність. Це також демонструє спонсорам, зацікавленим сторонам та громадам, що їхні зусилля приносять реальні результати.

Вимірювання впливу цифрового сторітелінгу передбачає поєднання якісних та кількісних підходів.

Ключові показники

Охоплення аудиторії та залученість: такі показники, як перегляди, поширення, коментарі та коефіцієнт кліків показують, наскільки широко поширюється новина та як люди на неї реагують.

Аналіз настроїв та зміни дискурсу: моніторинг публічних дискусій, висвітлення у ЗМІ та настроїв у коментарях допомагає оцінити, чи впливає історія на ставлення або змінює наратив.

Відгуки спільноти: Збір відгуків від тих, хто фігурує у кампанії або на кого вона впливає, гарантує, що розповідь залишається етичною, поважною та узгодженою з цілями спільноти.

Вплив на політику та структурні зміни: Докази законодавчих дебатів, інституційних реформ або нових виділень фінансування, пов'язаних із зусиллями кампанії, свідчать про глибокий, системний вплив.

Digital Action Lab (CIVICUS)

Ефективне вимірювання впливу допомагає розрізнити популярність та реальний вплив — адже вірусний пост не є синонімом значущих змін. Воно також сприяє постійному навчанню, даючи можливість авторам цифрових історій вдосконалювати, адаптувати та розширювати свою адвокаційну діяльність.

Digital Action Lab (CIVICUS)

Ця ініціатива надає організаціям інструменти та рамки для вимірювання ефективності онлайн-активізму.

[Натисніть, щоб переглянути](#)

Лабораторія цифрових дій (CIVICUS)

Аналізуючи такі дані, як показники залученості, резонанс повідомлень та результати реалізації політик, Лабораторія допомагає учасникам кампаній удосконалювати свої цифрові стратегії та приймати обґрунтовані рішення.

Зрештою, вимірювання впливу дозволяє цифровому сторітелінгу еволюціонувати від підвищення обізнаності до стійкої сили на користь соціальної справедливості — гарантуючи, що потужні історії призводять до потужних змін.

Натисніть, щоб
переглянути

Додаткові ресурси

Стаття

Observatoire européen de l'audiovisuel
European Audiovisual Observatory
Europäische Audiovisuelle Informationsstelle

Стан різноманітності в європейських цифрових ЗМІ

Звіт Ради Європи, присвячений дослідженню різноманітності та інклюзивності в аудіовізуальному секторі.

Натисніть,
щоб
переглянути

Джерело

Додаткові ресурси

Інтерв'ю

Дискусія в рамках кампанії «Здоровий глузд»

Активісти обговорюють використання цифрових медіа для боротьби зі стереотипами щодо гендеру, інвалідності та прав на охорону здоров'я.

Джерело

Додаткові ресурси

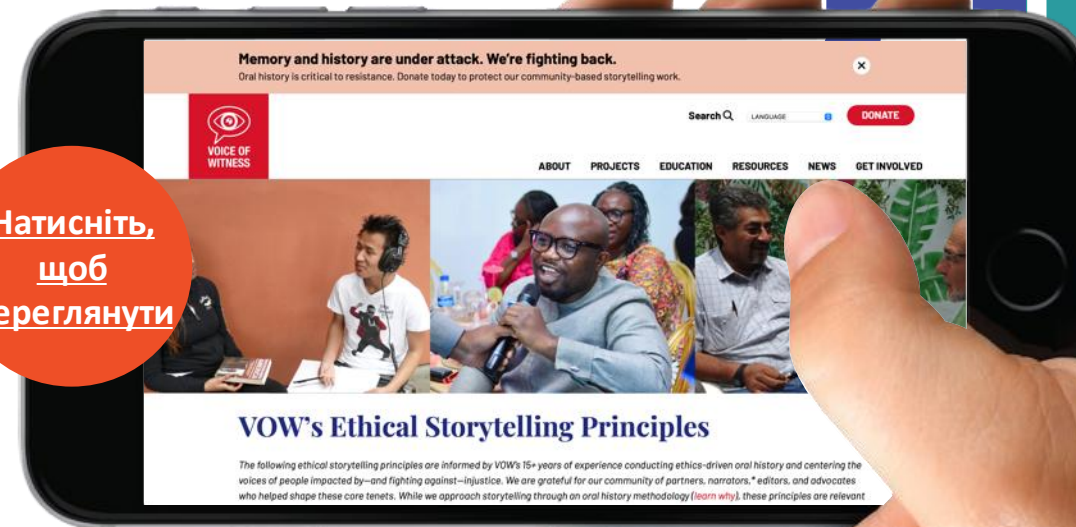
Посібник

Принципи етичного розповідання історій

Викладає принципи етичного розповідання історій, що базуються на гідності та емпатії.

Натисніть,
щоб
переглянути

Джерело

Додаткові ресурси

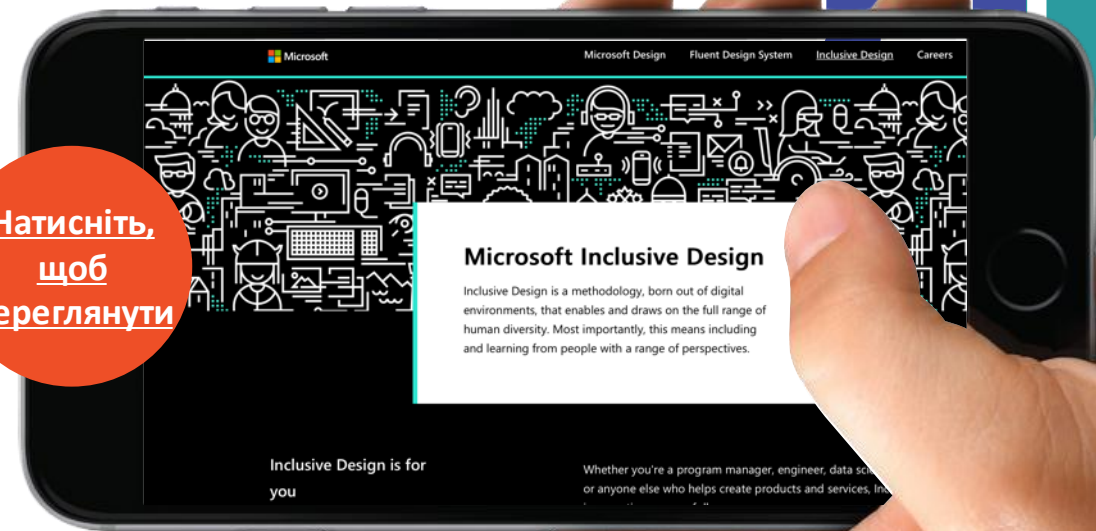
Набір інструментів

[Набір інструментів Microsoft для інклюзивного дизайну](#)

Містить принципи та заходи для створення інклюзивного цифрового досвіду.

Натисніть,
щоб
переглянути

[Джерело](#)

Тема 4

Збереження культури в цифрову епоху: захист культурної спадщини та голосів корінних народів

Огляд

Збереження культурної спадщини в цифрову епоху:
Захист культурної спадщини та голосів корінних народів

У цьому розділі розглядається роль цифрового архівування, культурного сторітелінгу та онлайн-платформ у збереженні багатой спадщини Європи.

4 Пріоритетні напрямки

1 Штучний інтелект, віртуальна реальність та онлайн-платформи для документування культурних традицій

Забезпечення поважного та орієнтованого на громаду представлення

2

3 Вирішення питань доступності, права власності та цифрового розриву

Аналіз європейських ініціатив щодо захисту культурної спадщини

4

Ключові визначення

1

Архівування цифрової спадщини: використання технологій для фіксації та збереження культурних традицій.

2

Етичне оповідання в культурних наративах: забезпечення точного, шанобливого та орієнтованого на громаду представлення спадщини.

3

Наративи, орієнтовані на громаду: ініціативи, в рамках яких місцеві громади контролюють, як збираються та поширюються їхні культурні історії.

ШІ, VR та онлайн-платформи для документування культурних традицій

Нові технології, такі як штучний інтелект, віртуальна реальність та цифрові архіви, відіграють вирішальну роль у збереженні культурної спадщини. Ці інструменти дають змогу громадам документувати та поширювати свої традиції інноваційними способами.

Напрямок 1

Цифрові інструменти для охорони культурної спадщини

Цифрові інструменти для збереження культурної спадщини

Цифрові інновації змінюють те, як ми зберігаємо культурну спадщину та взаємодіємо з нею. Такі інструменти, як штучний інтелект (ШІ), віртуальна реальність (VR) та онлайн-платформи, дають змогу громадам та освітянам документувати та ділитися традиціями, забезпечуючи ширший доступ та глибше розуміння. Вони допомагають захищати нематеріальну спадщину — таку як усні історії, ритуали та мови — водночас пропонуючи захопливі способи зв'язку з минулим.

ШІ може відродити мови, що зникають, відновити документи та розкрити забуті історії. VR дає змогу досліджувати історичні місця та події з будь-якого місця, додаючи емоційного та сенсорного багатства. Цифрові архіви централізують матеріали та надають громадам більший контроль над тим, як поширюється їхня спадщина.

Роблячи культуру більш інтерактивною та інклюзивною, ці технології сприяють освіті, обміну знаннями та міжкультурному діалогу. Цифрове розповідання історій стає живим мостом між поколіннями — вшановуючи минуле та формуючи майбутнє.

Активізм у соціальних мережах у недостатньо представлених спільнотах: приклад корінних народів

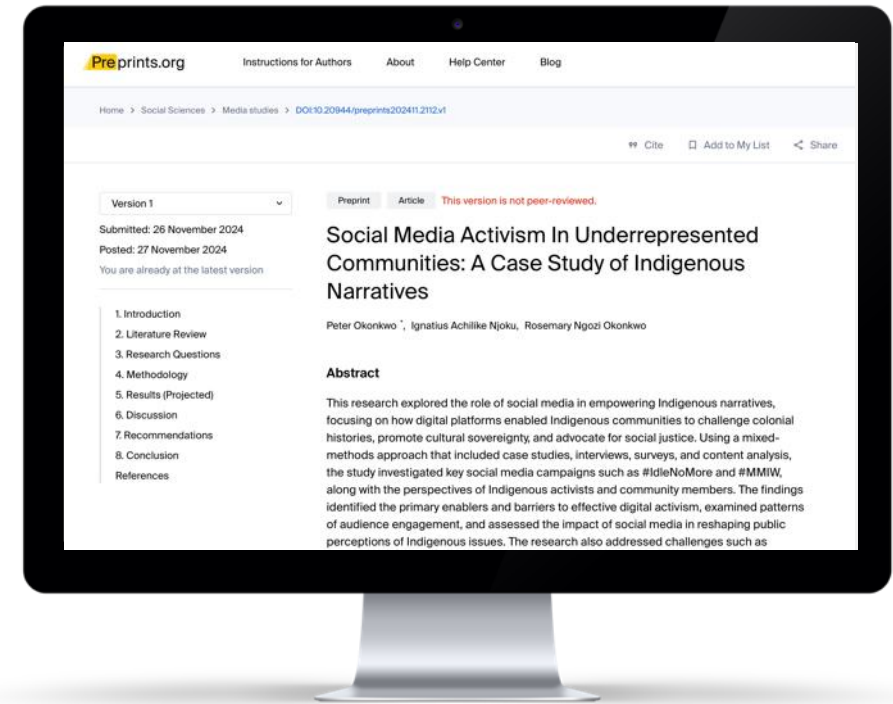
У цьому дослідженні розглядається, як соціальні медіа надають корінним громадам можливість документувати культурні традиції, ставити під сумнів колоніальну історію та відстоювати культурний суверенітет. Зосередившись на таких кампаніях, як #IdleNoMore та #MMIW, воно підкреслює, як цифрові платформи посилюють голос корінних народів та виступають на захист соціальної справедливості.

Home > Social Sciences > Media studies > DOI:10.20944/preprints202411.2112.v1

Preprint Article

Social Media Activism In Underrepresented Communities: A Case Study of Indigenous Narratives

Peter Okonkwo, Ignatius Achilike Njoku, Rosemary Ngozi Okonkwo

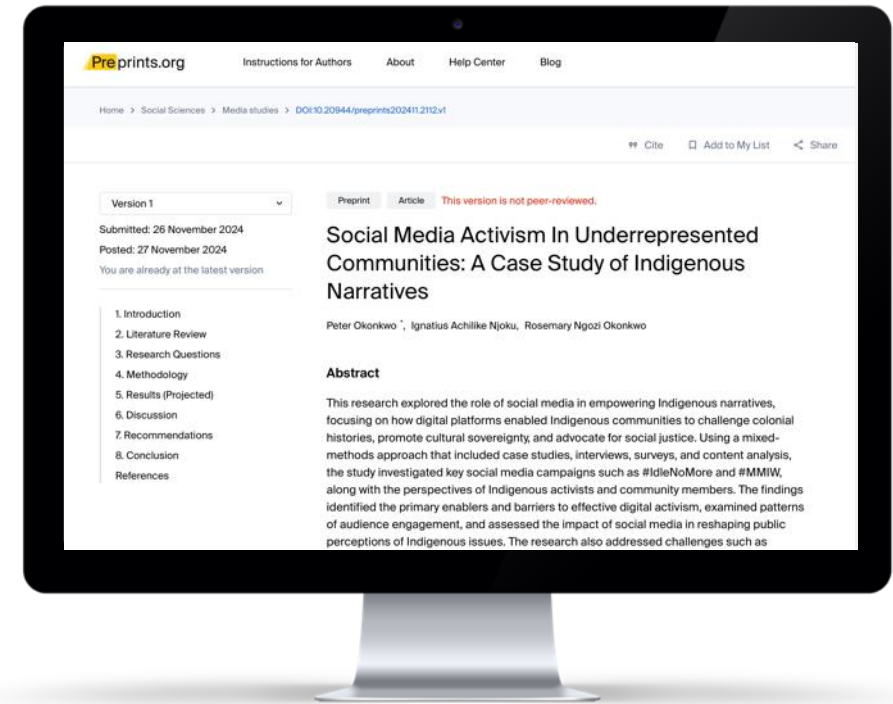

Натисніть, щоб
прочитати

Активізм у соціальних мережах у недостатньо представлених спільнотах: приклад корінних народів

За допомогою інтерв'ю, опитувань та аналізу контенту в дослідженні визначено основні фактори, що сприяють та перешкоджають онлайн-активізму, такі як упередженість алгоритмів, цифровий розрив та кіберзалякування. У ньому надано рекомендації щодо вдосконалення цифрових інструментів та платформ, підкреслюючи трансформаційну роль соціальних медіа у зміні суспільних уявлень та створенні інклюзивних цифрових просторів для збереження культури корінних народів та їхнього активізму.

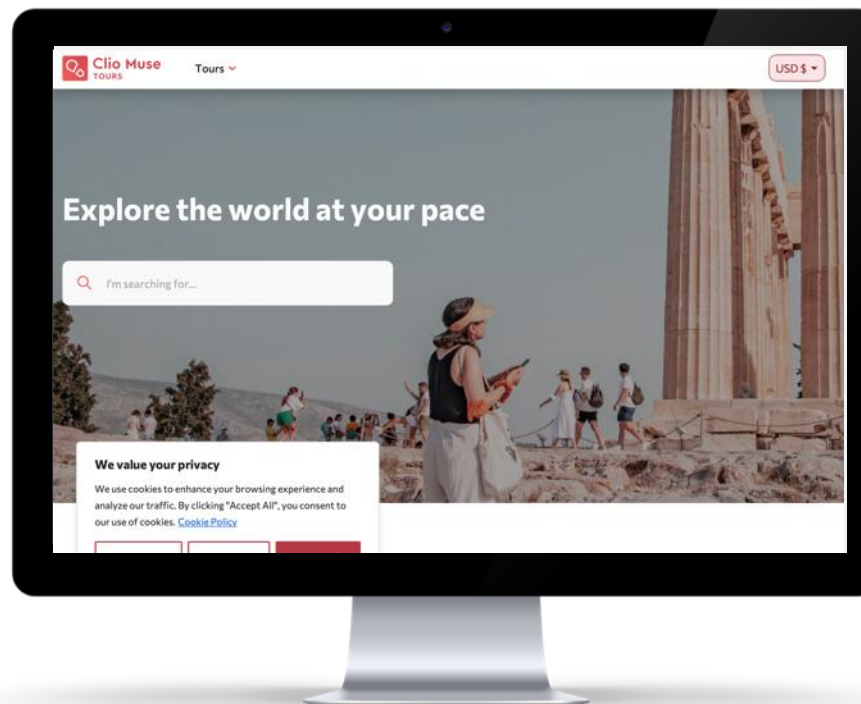

Натисніть, щоб
прочитати

Clio Muse

Clio Muse — це цифрова платформа, що пропонує захопливі екскурсії з аудіогідом, покликані зберегти та популяризувати культурну спадщину. Завдяки аудіосупроводу, 360-градусним зображенням та ретельно підібраним розповідям користувачі можуть досліджувати історичні пам'ятки та музеї з будь-якої точки світу.

Заснована у 2014 році, Clio Muse розробила понад 450 цифрових екскурсій у більш ніж 35 країнах у співпраці з культурними установами, музеями та екскурсоводами. Платформа поєднує технології з експертними знаннями, щоб зробити культуру доступною, цікавою та такою, якою можна ділитися з усім світом.

Натисніть, щоб
переглянути

Напря́м 2

Культурне
опові́дання

Забезпечення шанобливого та керованого громадою представлення

Культурне оповідання має бути керованим громадами, які воно представляє, забезпечуючи точно та шанобливе документування традицій та історії. Занадто довго культурні наративи формувалися сторонніми особами, що часто призводило до спотворення, привласнення або втрати суб'єктності зображуваних громад. Забезпечення того, щоб громади зберігали контроль над власними наративами, сприяє як збереженню культури, так і етичному представленню.

Надання громадам можливості ділитися власними історіями

Культурне розповідання історій є важливим для збереження ідентичності, пам'яті та традицій, але воно має бути поважним та орієнтованим на громаду. Занадто довго розповіді про корінні та маргіналізовані культури формували сторонні особи, що часто призводило до спотворення або викреслення. Справжнє збереження починається з того, що громади розповідають свої власні історії своїми словами.

Коли розповідь проведена громадою, це гарантує автентичність, захищає від спотворення та відображає реальні реалії життя. Етична практика передбачає увагу до мови, згоди, контексту та міжпоколінних знань. Вона зміцнює ідентичність, виховує гордість та формує культурне розуміння.

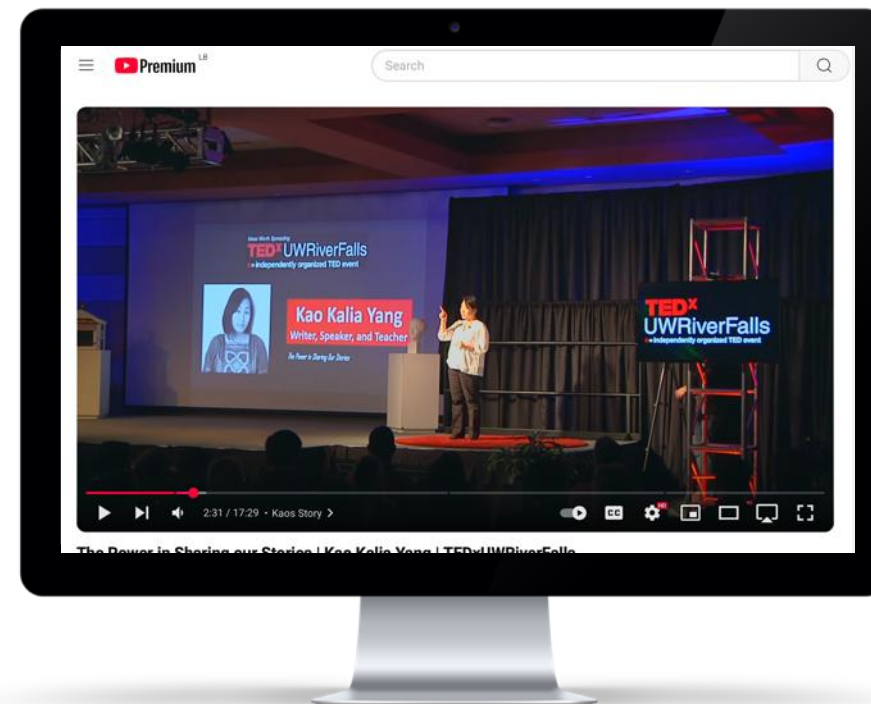
Цифрові інструменти можуть покращити цей процес — але лише за умови, що вони ставлять у центр діяльність оповідачів, поважають місцеві знання та інтелектуальну власність і надають пріоритет спільній творчості, а не репрезентації.

«Сила в тому, щоб ділитися своїми історіями»

У цій вражаючій лекції **Као Калія Ян**, американська письменниця з народу хмонг, яка народилася в таїландському таборі для біженців після того, як її родина втекла від «Таємної війни» в Лаосі, розмірковує про те, як розповідь історій стала для неї способом повернути собі голос, історію та ідентичність.

Провівши перші шість років свого життя в таборах для біженців, Ян приїхала до Америки з історією, сформованою війною, коханням і виживанням — історією, про яку рідко пишуть у підручниках з історії. Її послання підкреслює важливість розповіді історій для переміщених та маргіналізованих спільнот, які прагнуть бути поміченими, почутими та запам'ятаними.

[Натисніть, щоб переглянути](#)

Вирішення питань доступності, власності та цифрового розриву

Напрямок 3

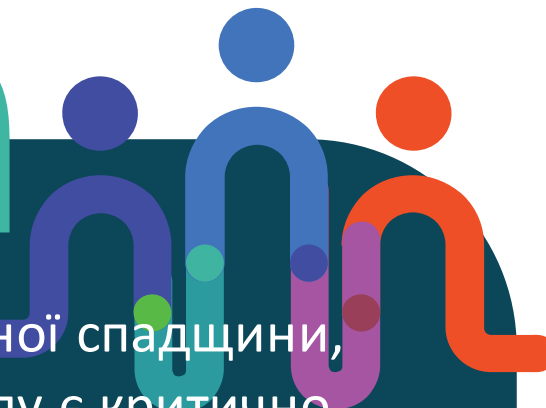
Проблеми цифрової консервації

Незважаючи на переваги збереження цифрової спадщини, залишаються виклики, зокрема забезпечення доступу для маргіналізованих спільнот, захист культурної інтелектуальної власності та подолання технологічних бар'єрів.

Справедливість, право власності та сталий розвиток у сфері цифрової спадщини

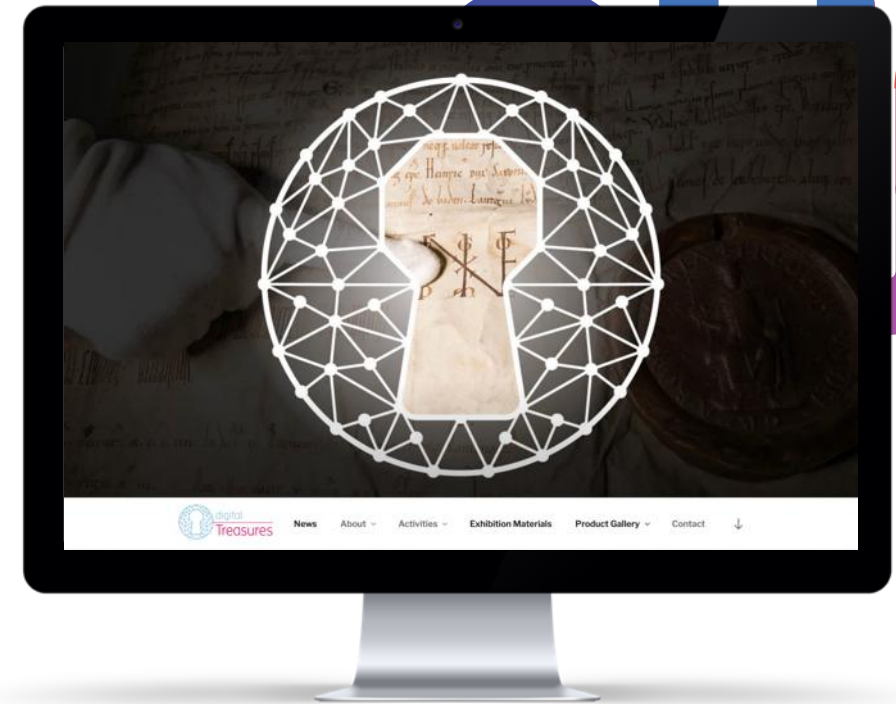
Хоча цифрові інструменти революціонізували збереження культурної спадщини, вони також створюють певні виклики. Забезпечення рівного доступу є критично важливим, особливо для маргіналізованих спільнот, які стикаються з такими бар'єрами, як інфраструктура, мова та вартість. Цифровий розрив може обмежувати коло тих, хто отримує користь від зусиль зі збереження.

Ще однією проблемою є культурна власність. У міру оцифрування традицій та історії виникають питання щодо того, хто контролює цей контент і як він використовується. Без відповідних запобіжних заходів оцифрування створює ризик експлуатації та втрати контролю з боку спільноти. Захист прав інтелектуальної власності є надзвичайно важливим.

Крім того, цифрові архіви стикаються з проблемами сталого розвитку. Застарілі формати, збої серверів та втрата даних становлять ризик, якщо ними не управляти належним чином. Збереження вимагає постійних інвестицій та співпраці для захисту як матеріалів, так і їхнього культурного значення.

Приклад з практики: Цифрові скарби

«Європейські цифрові скарби» — це проєкт, який досліджує, як оцифровані архівні матеріали можуть стати економічно стійкими завдяки новим бізнес-моделям, інтерактивним продуктам та міжгалузевій співпраці. Він поєднує архіви з такими галузями, як серйозні ігри та мерчандайзинг, щоб зробити культурну спадщину більш цікавою та доступною.

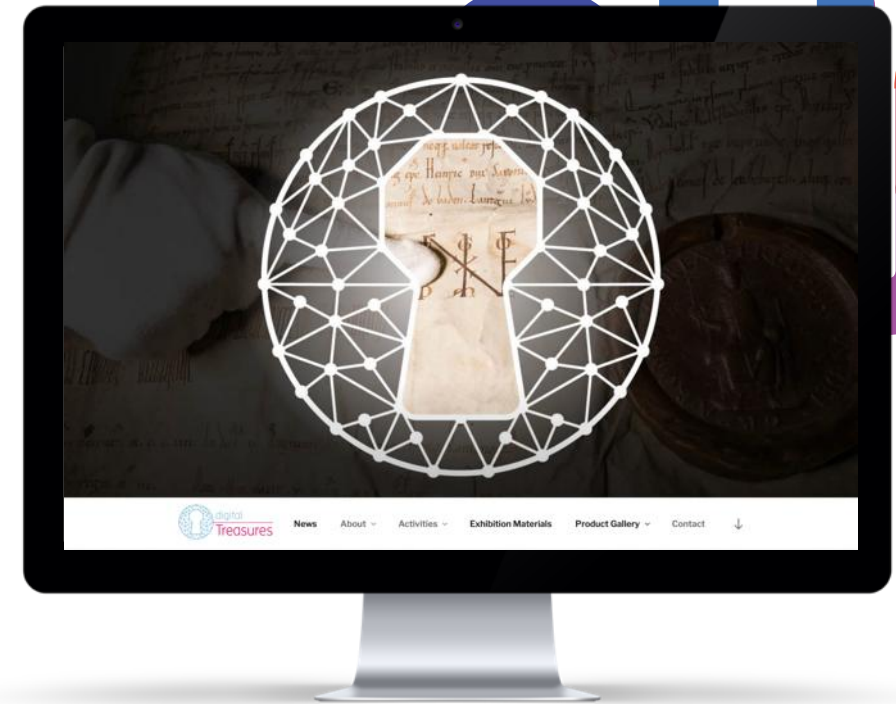

[Цифрові скарби](#)

[Натисніть, щоб
переглянути](#)

Приклад з практики: «Цифрові скарби»

Проєкт також спрямований на залучення **нової аудиторії** — від молоді до старшого покоління — за допомогою додатків, відеоігор, виставок та спеціалізованих навчальних програм. Поєднуючи історичні документи з розповідями та технологіями, «Цифрові скарби» допомагають архівам залишатися актуальними, інклюзивними та впливовими в цифрову епоху.

[Цифрові скарби](#)

[Натисніть, щоб переглянути](#)

Аналіз європейських ініціатив щодо захисту культурної спадщини

Напрямок 4

Політична та інституційна підтримка

Уряди та інституції відіграють ключову роль у фінансуванні та підтримці проектів у сфері цифрової спадщини, забезпечуючи збереження культурного розмаїття в епоху стрімкої цифрової трансформації.

Політика та партнерство в цифрову епоху

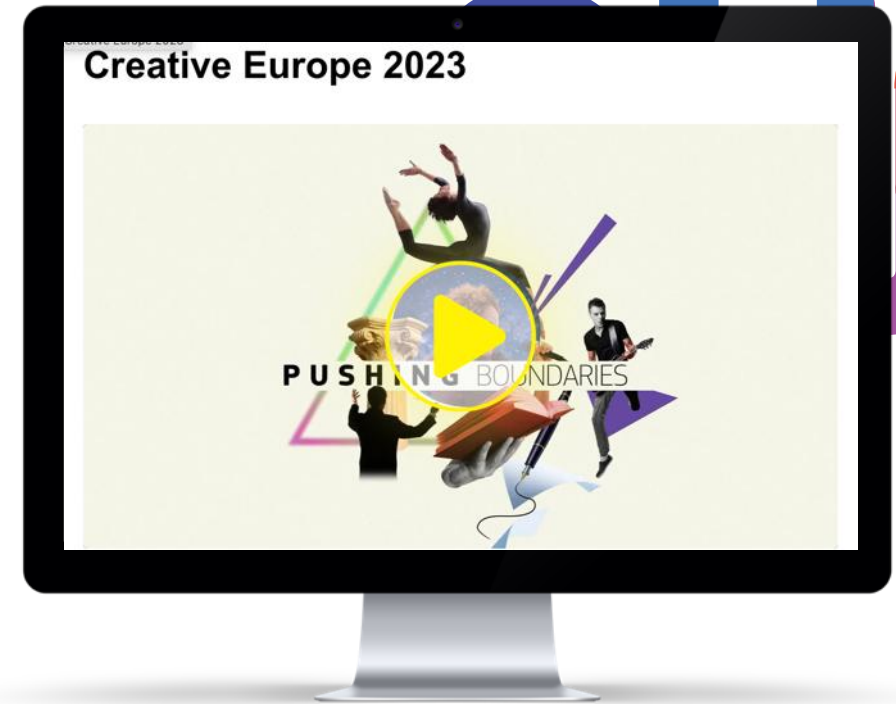
Європейські уряди та інституції визнають важливість підтримки збереження культурної спадщини в умовах цифрової трансформації. Політичні рамки, фінансування та співпраця мають вирішальне значення для забезпечення збереження традицій маргіналізованих спільнот у цифрових просторах.

Підтримуючи цифрові ініціативи, інституції допомагають зберегти доступність, етичну цілісність та інклюзивність збереження спадщини. Політика встановлює стандарти збору, зберігання та обміну культурним контентом, одночасно сприяючи інноваціям через партнерства з креативними та технологічними секторами.

Ці ініціативи мають на меті зробити культурне багатство Європи доступним для різноманітної аудиторії, поважаючи місцевий контекст та заохочуючи участь громади. Вони також сприяють міжкультурному діалогу, підтримують креативні галузі та стимулюють освіту й туризм, роблячи культурну спадщину більш інтерактивною.

Приклад з практики: «Креативна Європа»

«Креативна Європа» — це флагманська програма ЄС для культурного та креативного секторів, покликана сприяти культурному розмаїттю, збереженню мовної спадщини та економічному потенціалу мистецтва, особливо у цифровій та аудіовізуальній сферах. Вона фінансує транскордонну співпрацю, цифрові інновації та інклюзивне розповідання історій по всій Європі.

[Натисніть, щоб переглянути](#)

Приклад з практики: «Креативна Європа»

Програма підтримує проекти у трьох ключових напрямках: спільні проекти (такі як цифрові виставки, фільми та VR-досвід), оцифрування та архівування культурних матеріалів, а також інноваційні форми розповіді, що відображають різноманітність голосів Європи. З акцентом на цифрову трансформацію, інклюзивність та сталий розвиток, «Креативна Європа» відіграє важливу роль у відновленні та майбутньому культурного сектору.

[Натисніть, щоб переглянути](#)

Додаткові ресурси

Стаття

Дослідження важливості автентичності цифрових медіа для культурної спадщини

Обговорюється значення автентичної цифровізації для збереження культурної спадщини.

Натисніть,
щоб
переглянути

Джерело

Додаткові ресурси

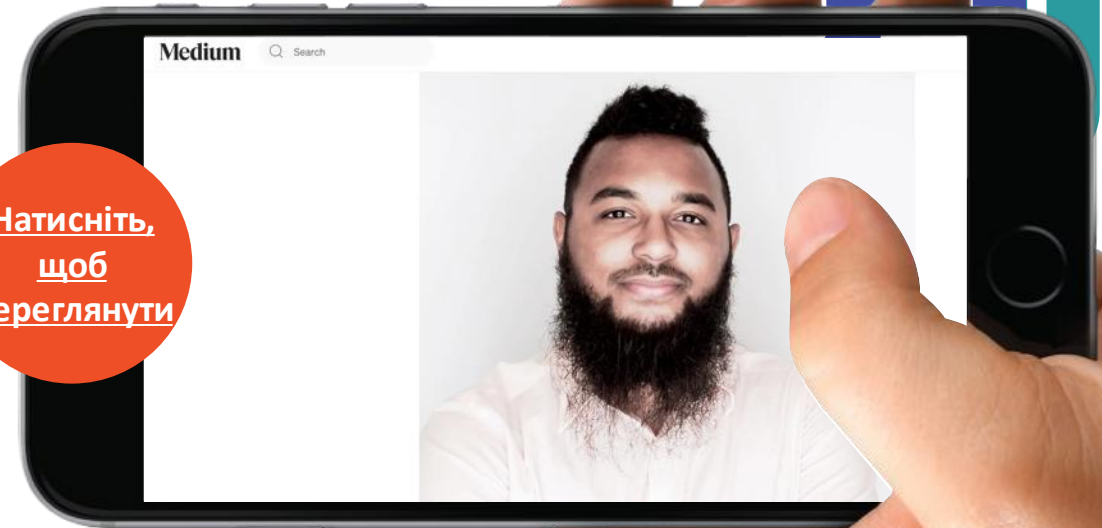
Інтерв'ю

Towards Preserving Digital Culture: An interview with Kenneth Seals- Nutt

«На шляху до збереження цифрової
культури»

Вчені обговорюють цифровий
суверенітет та етичні рамки для
культурних архівів.

**Натисніть,
щоб
переглянути**

Джерело

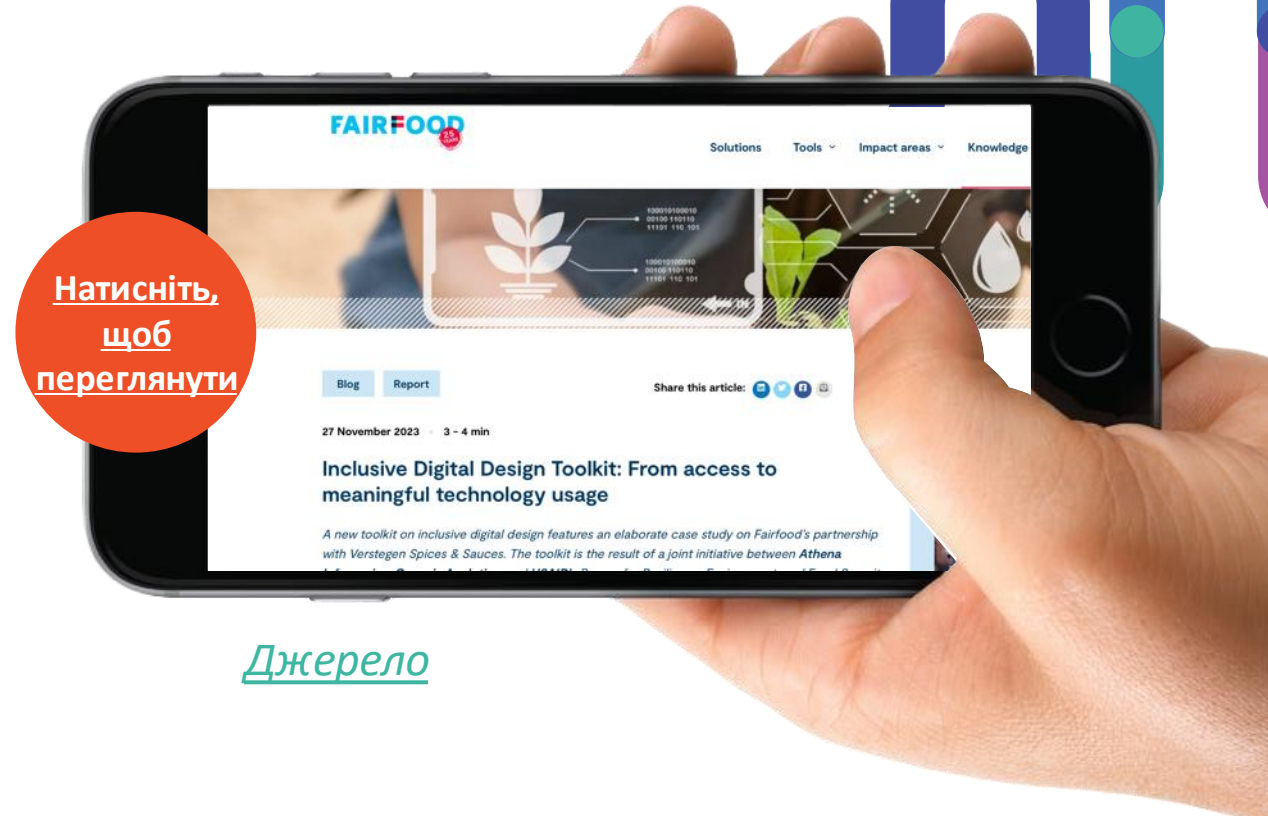
Додаткові ресурси

Посібник

Набір інструментів для інклюзивного цифрового дизайну (Fairfood)

Містить практичні рекомендації щодо інклюзивного цифрового дизайну в культурному контексті.

Джерело

Додаткові ресурси

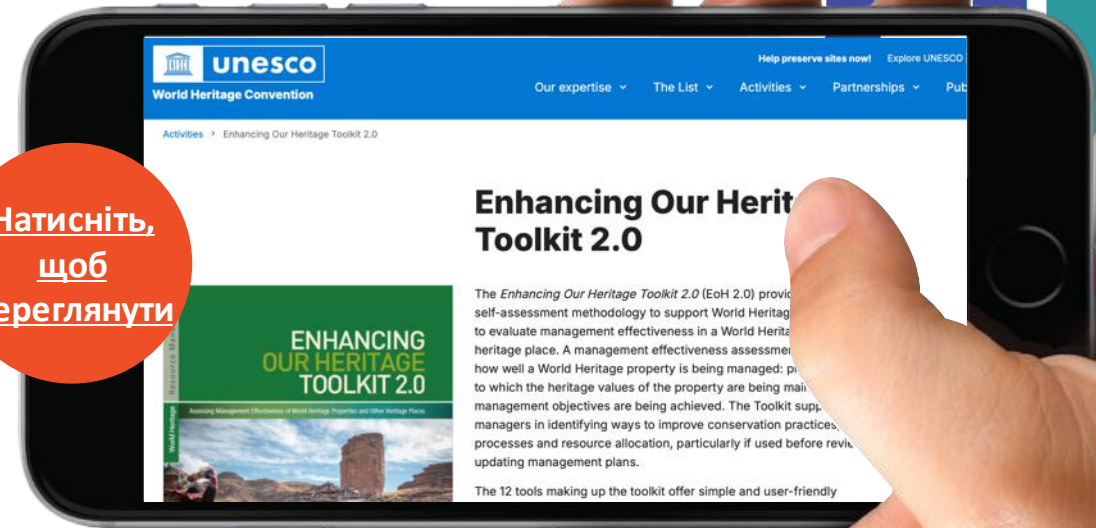
Набір інструментів

Набір інструментів «Посилення нашої спадщини» 2.0

Методологія самооцінки для підтримки менеджерів об'єктів Всесвітньої спадщини в оцінці ефективності управління.

Натисніть,
щоб
переглянути

Джерело

Висновки

Давайте підіб'ємо підсумки!

Висновки

1

Цифрові сторітелінг для соціальних змін

→ **Стратегічний сторітелінг** може сприяти соціальним змінам, впливати на політику та мобілізувати громади.

→ **Ефективні кампанії** поєднують:

→ Особисті свідчення + перевірені дані + креативні формати

→ Кросплатформний охоплення + дизайн, що передбачає участь

→ Чіткі цілі адвокації + етичні засади

Висновки

Соціальні медіа демократизували активізм, давши змогу окремим особам та громадським групам оминати традиційних «воротарів» та налагодити зв'язки у всьому світі в режимі реального часу.

Моделі розповіді з участю громадськості передають контроль над наративом у руки спільнот, яких це стосується.

Вимірювання впливу — через охоплення, залученість, зміни в дискурсі та результати політики — гарантує, що кампанії розвиваються та залишаються підзвітними.

Висновки

2

Збереження культурної спадщини в цифрову епоху

Цифрові інструменти, такі як штучний інтелект, віртуальна реальність та інтерактивні архіви, пропонують нові способи документування та вшанування культурних традицій, мов та пам'яті.

Справжнє збереження виходить за межі оцифрування — воно вимагає, щоб громади зберігали право власності, ініціативу та контроль над тим, як представлено їхню спадщину та як до неї здійснюється доступ

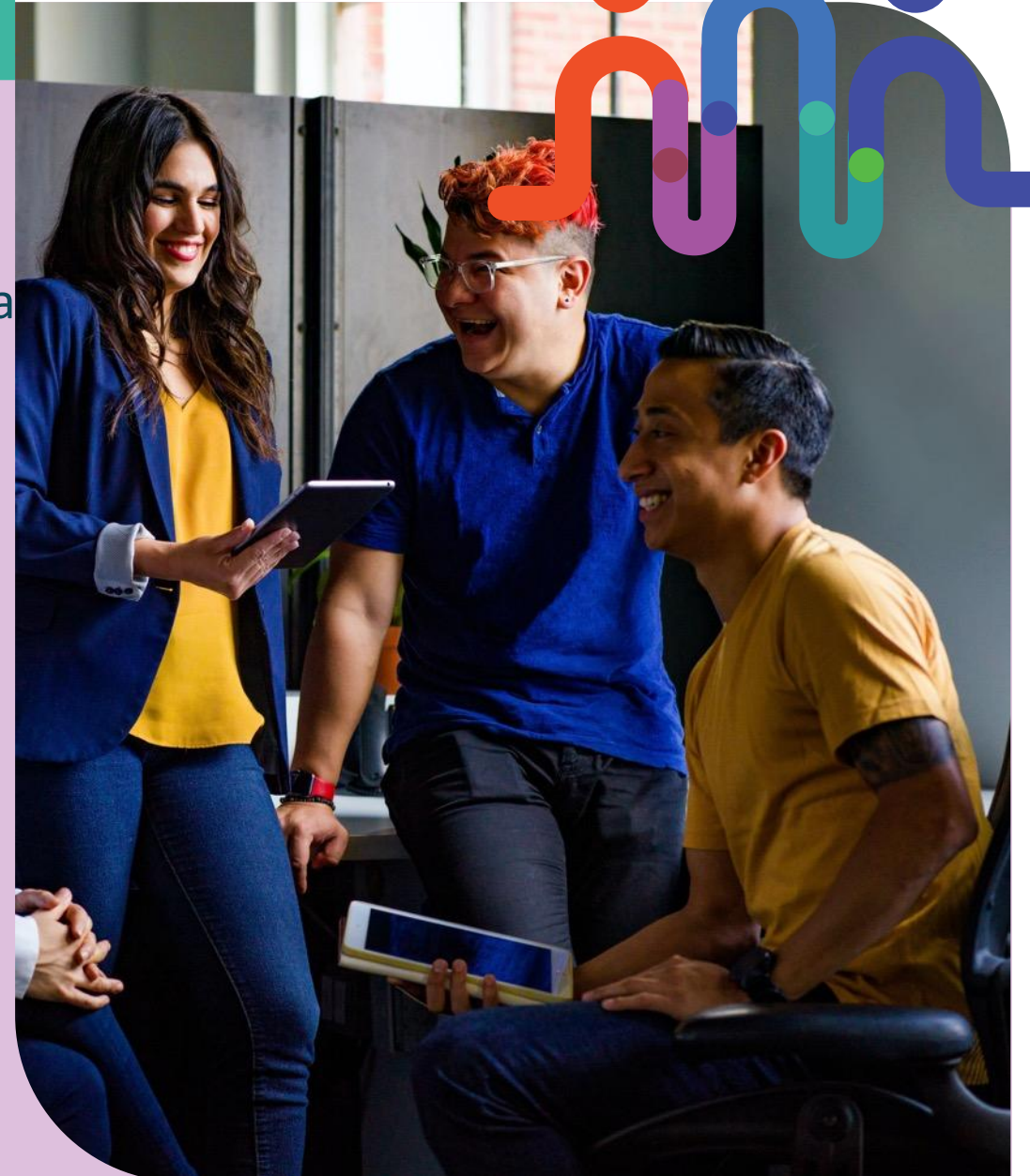

Висновки

Розповіді, що створюються за ініціативою місцевої громади, захищають від привласнення, спотворення та експлуатації, сприяючи формуванню культурної гордості та передачі досвіду між поколіннями.

Культурне оповідання історій має бути: етичним (з повагою до контексту, згоди та прав), інклюзивним (з залученням місцевих голосів) та сталим (що забезпечує довгостроковий доступ та користь для громади).

Інституційна підтримка та державне фінансування є життєво важливими для забезпечення дбайливого, цілісного та справедливого збереження цифрової спадщини.

Заключні вправи

Давайте перевіримо ваші знання!

Вправа 3

У групах розробіть **мікрокампанію в соціальних мережах** (3–5 цифрових ресурсів) на тему соціальної справедливості на місцевому рівні (наприклад, видимість ромської молоді, боротьба з расизмом, права біженців).
Опирайтеся у своїй роботі на принципи партисипативного сторітелінгу.

Інструкції:

1

Оберіть соціальну проблему, що має відношення до вашого контексту та спільноти, на яку вона впливає (наприклад, дискримінація молоді ромів, доступ до освіти для мігрантів, місцева кліматична справедливість тощо).

2

Визначте мету кампанії: яких конкретних змін ви прагнете досягти? Кого ви хочете охопити (цільова аудиторія)?

3

Створіть основну наративну лінію. Включіть як особисті історії (наприклад, цитати, свідчення), так і дані або факти на підтримку вашого повідомлення. Переконайтеся, що тон є надихаючим, а не віктимізуючим.

Вправа 3

4

Виберіть стратегію для платформ. Визначте, якими платформами ви будете користуватися (Instagram, TikTok, Twitter/X, Facebook тощо) і чому. Подумайте про формат (наприклад, релізи, меми, короткі відео, інфографіку).

5

Створіть 3–5 матеріалів для соціальних мереж. Використовуйте інклюзивні візуальні елементи, доступний дизайн та етичні принципи розповіді.

6

Визначте свої цілі щодо впливу. Визначте, як ви будете вимірювати залученість та реальний вплив. Рекомендовані показники: кількість поширень, коментарів, використання хештегів, участь в офлайн-заходах тощо.

7

Включіть план залучення спільноти. Як ви будете співтворювати або консультуватися зі спільнотою, яка найбільше постраждала? Чи будете ви безпосередньо включати їхні голоси? (наприклад, інтерв'ю, візуальні матеріали, цитати)

Вправа 4

Створіть 3–5-хвилинний епізод подкасту, у якому буде інтерв'ю з кимось із вашої громади про культурну традицію, місцевої пам'ятки або спогадів громади, які заслуговують на збереження або поширення.

Інструкції:

1

Виберіть тему або особу. Визначте місцеву традицію, звичаї громади, пам'ятку чи історію, які варто зберегти. Знайдіть особу (наприклад, старшу людину, митця, лідера громади), яка може розповісти про це з власного досвіду.

2

Підготуйте інтерв'ю. Складіть простий бланк інформованої згоди, у якому поясніть, як буде використана ця історія. Напишіть 5–7 відкритих запитань, які допоможуть вести інтерв'ю (наприклад: «Що ця традиція означає для вас?», «Як ця історія передавалася з покоління в покоління?»).

- 3** **Запишіть інтерв'ю.** Використовуйте смартфон, USB-мікрофон або звичайний диктофон. Переконайтеся, що звук чіткий, а навколишнє середовище тихе.
- 4** **Додайте контекст розповіді.** Напишіть і запишіть коротке вступне та заключне слово (по 1–2 речення), у яких поясніть: чому ця історія важлива; що ви з неї дізналися.
- 5** **Відредагуйте аудіозапис.** Використовуйте безкоштовне програмне забезпечення (наприклад, Audacity, GarageBand) для обрізки, регулювання гучності та створення плавного перебігу. Зробіть запис лаконічним (загалом 3–5 хвилин).

Модуль 6: Інклюзивне оповідання історій: поширення різноманітних голосів у цифровому просторі

Ви завершили **Частина 2**
Цифрове оповідання історій для соціальних змін, медіа та культурної спадщини

Далі: **Модуль 7** — Як зробити Інтернет безпечнішим, більш справедливим та чесним простором

www.includememedia.eu

This resource is licensed under CC BY 4.0

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Finnish National Agency for Education. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them

* З метою економії паперу, будь ласка, друкуйте цей документ у відтінках сірого або чорно-білому режимі, а не у кольорі. Будь ласка, друкуйте на обох сторонах аркуша (двосторонній друк) та, якщо можливо, друкуйте кілька слайдів або сторінок на одному аркуші.